כיתה ב' | אזרחות וחברה | שיעור 3 מתוך 4 | 45 דק' | מתאים לממלכתי וממלכתי-דתי

זכויות וחובות בכיתה

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יבחינו בין זכות לחובה
- התלמידים יבינו שלכל זכות שלי יש חובה לכבד את זכותו של האחר
- התלמידים ייתנו דוגמאות לזכויות ולחובות בכיתה

📖 הסבר למורה

זכות היא משהו שמגיע לי, כמו הזכות ללמוד, הזכות להיות בטוח והזכות להביע דעה. חובה היא משהו שאני צריך לעשות, כמו להכין שיעורי בית, לשמור על הציוד ולכבד אחרים. זכויות וחובות קשורות זו בזו: הזכות שלי ללמוד בשקט מחייבת את כולם לשמור על שקט, והזכות של חבר להביע דעה מחייבת אותי להקשיב לו. זכויות הילדים מעוגנות גם באמנה בינלאומית לזכויות הילד, שמדינת ישראל הצטרפה אליה, ואחת מהן היא הזכות לחינוך.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

חומרים: כרטיסי זכות וחובה

1. פתיחה: מציגים שתי מילים על הלוח, "מגיע לי" ו"אני צריך", ומבקשים דוגמאות מהחיים.
2. מסבירים את המילים זכות וחובה בעזרת הדוגמאות שעלו.
3. משחק כרטיסים: כל זוג מקבל כרטיסים וממיין אותם לשתי ערמות, זכות וחובה.
4. מחברים בחוטים או בחצים על הלוח זכות לחובה שקשורה אליה (ללמוד בשקט - לשמור על שקט).
5. סיכום: כל ילד אומר זכות אחת שחשובה לו וחובה אחת שהוא לוקח על עצמו.

💡 הערות למורה

יש ילדים שמבלבלים בין זכות לחובה; כדאי לחזור על השאלות "זה מגיע לי?" או "זה משהו שאני צריך לעשות?". אם עולים מקרים אישיים של פגיעה בזכויות, מקשיבים ומפנים בהמשך לשיחה פרטית עם המורה או היועצת. למתקדמים: למצוא זכות אחת שיש לה כמה חובות.

📝 בדף העבודה

זכויות וחובות: 8 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מחוון: זכויות וחובות

1. משהו שמגיע לי.
2. משהו שאני צריך לעשות.
3. זכות (הזכות לחינוך). אפשר לקבל גם תשובה שזו גם חובה, כי יש חובת לימוד, אם התלמיד מסביר.
4. חובה.
5. זכות.
6. חובה.
7. להקשיב לה בשקט ובכבוד, גם אם הם חושבים אחרת.
8. דוגמה: הזכות ללמוד בשקט, והחובה לא להפריע לאחרים. כל זוג סביר מתקבל.